EGYÜTTMŰKÖDÉS A DUNA-RÉGIÓÉRT

A Duna-régióra vonatkozó európai uniós stratégia sikere érdekében számos különböző intézményi szereplő kapcsolódott be és ajánlotta fel szakértelmét. A Közös alapok bemutatja néhány különösen fontos közreműködő szerepét.

A mobilitás és a multimodalitás fejlesztése

A stratégia első pillére olyan fellépéseket foglal magában, amelyek összekapcsolják egymással a makrorégió részeit, mégpedig a közlekedési összeköttetések javítása révén. Az EU Mobilitási és Közlekedési Főigazgatósága szerint a transzeurópai közlekedési hálózatok (TEN-T) központi szerepet játszanak ebben az összefüggésben: „30 kiemelt projektünk nagy része a Duna-régiót érinti. Elsődleges célunk, hogy véghezvigyük azt, amit elkezdtünk, bevonva az érintetteket és a hatóságokat a helyi, regionális és nemzeti szinten egyaránt."

A stratégia nemcsak a makrorégió belső összekapcsolását segíti majd elő, hanem annak külső hozzáférhetőségét is javítja. Az egyik kulcsszó a multimodalitás: a főigazgatóság olyan helyzetet akar teremteni, amelyben megbízhatóan elérhető a legjobb közlekedési szolgáltatás.

A TEN-T projektjei között a vasúti és közúti tengelyek kibővítése mellett a Duna hajózhatóságát javító intézkedések is szerepelnek. A Duna mentén található regionális repülőterekre és kikötőkre irányuló intézkedések is a terv részét képezik.

A környezet védelme

A környezetvédelmi célok olyan több területen átívelő kérdéskört képviselnek, amelyek nem csupán a stratégia egyik pillérét alkotják, hanem a három másik pillér – a közlekedési összeköttetések, a jólét és az intézményi kapacitások – szempontjából is lényegesek. Az EU Környezetvédelmi Főigazgatósága arra összpontosít, hogy végrehajtsák az EU környezetvédelmi vívmányait és politikáját a Duna-régióban. Szükség esetén közbeavatkozik a területi kohéziónak, a környezeti szempontok ágazati szakpolitikákba történő integrálásának, valamint a civil társadalom szerepének előmozdítása érdekében.

A Duna-régióban a Környezetvédelmi Főigazgatóság LIFE programja keretében végrehajtott projektek között említhető a Duna partjának helyreállítása Ausztriában, valamint a fenntartható vízgazdálkodási és földhasználati tervezést célzó Szigetköz projekt. További kezdeményezések a védett területekre és a sebezhető fajokra irányulnak, például a Duna-deltában élő borzas gödényre.

A tudás és a versenyképesség fejlesztése innováció révén

A stratégia harmadik pillérét a jólét növelésére irányuló fellépések alkotják. A makrorégió versenyképességének javítása érdekében elsősorban a tudás- és innovációalapú társadalomra kell támaszkodnunk. Ezek a döntések rendkívül fontosak, ugyanis az Európa 2020 stratégiának is kulcselemei. Az EU Kutatási és Innovációs Főigazgatósága által koordinált fellépések egyebek mellett fel kívánják vértezni az egyetemeket, a kutatóközpontokat és a vállalkozásokat azzal a képességgel, hogy ki tudják aknázni teljes innovációs potenciáljukat, többek között a régióközi és nemzetközi együttműködést segítő, illetve a szellemi tőke elvándorlását megelőző kapacitásépítő tevékenységeken keresztül. A célok között szerepel a dunai kutatási térség támogatása és az Európai Kutatási Térségbe történő integrálása is.

A tervezett fellépések például a régióban működő partnerhálózatok létrehozására, a kutatási infrastruktúrákba történő beruházásokra, valamint klaszterek fejlesztésére irányulnak.

Hulladékgazdálkodás Romániában

Együttműködés a szomszédos országokkal

A stratégia egyetlen célkitűzése sem érhető el, ha az erőfeszítések megállnak az EU határainál: a makrorégión alapuló szemléletmódnak köszönhetően a tagállamok, a tagjelölt és potenciális tagjelölt országok, valamint az EU-hoz nem kötődő országok egyaránt haszonélvezői lehetnek a stratégiának, illetve hozzájárulhatnak ahhoz. Az EU Bővítési Főigazgatósága arra törekszik, hogy minél nagyobb mértékben bevonja a nyugatbalkáni országokat. Ezt tükrözi például az a tény is, hogy felvettek egy olyan záradékot, amely szerint a későbbiekben további szomszédos országok részvételére is lehetőség nyílik.

Az EU-tagság felé már úton levő országok számára pénzügyi források is rendelkezésre állnak az előcsatlakozási támogatási eszközön (IPA) keresztül. Ez olyan projektekre is felhasználható, amelyek a stratégia által lefedett területekhez kötődnek. „A stratégia alulról építkező szemléletmódja miatt az egyes országok feladata, hogy meghatározzák, mely fellépések érdeklik őket a leginkább, valamint hogy kiemelt céljaikkal összhangban álló projekteket javasoljanak." A kiemelt területeket mindig egy tagállam koordinálja, gyakran egy EU-n kívüli országgal közösen.

A makroregionális modell kísérleti kipróbálása – az Európai Parlament nézőpontjából

Az Európai Parlament már a stratégia kidolgozásában is szerepet vállalt, és végrehajtásában is partnerként vesz részt. Az európai parlamenti képviselők Duna Fórumával platformot kívántak létrehozni a Duna-régió kohéziójának növelésére törekvő érintettek számára. 2010 januárjában a Parlament elfogadott egy közös határozatot, amelyben felkérte a Bizottságot, hogy folytasson konzultációkat és 2010 végéig terjessze elő a régió stratégiáját.

„Az EU Duna-stratégiája a balti-tengeri stratégiához hasonlóan a makroregionális modell és a hatékony területi együttműködés kísérleti kipróbálása" – mondja Silvia-Adriana Ţicău, Románia európai parlamenti képviselője, a fórum elnöke. – „Azt várjuk a stratégiától, hogy jelentős mértékben hozzájárul majd a Duna-régióban működő hatóságok és szervezetek együttműködéséhez, valamint jólétet, fenntartható fejlődést, munkahelyeket és biztonságot hoz a térségnek."

A vasútnak kulcsszerep jut az árufuvarozásban

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

TEN-T:

http://ec.europa.eu/transport/infrastructure/index_en.htm

LIFE program:

http://ec.europa.eu/environment/life/index.htm

Előcsatlakozási támogatási eszköz (IPA):

http://ec.europa.eu/enlargement/how-does-it-work/financial-assistance/ipa/index_en.htm